

WROCLAWSKIE

Prenumerata na miesiąc mk. 1500, na półrok mk. 7500, na rok mk. 13000. Za ogłoszenia do 500 znaków 300 mk. Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 300 mk., druga i trzecia 225 mk., czwarta 8-linowa 100 mk. Ogł. drobne po 50 mk. za wyraz, tłum. druk. podwójnie. Najm. ogł. 500 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz. Redakcja i opisów nadesłanych nie zwraca; nadesłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; proszę, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12. REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

Otwarcie Sejmu.

(Od własnego korespondenta)

WARSZAWA 26.XI. 1922 r.

W Sejmie życie zawrzało silniejsze. Posłowie starego i nowego sejmiku zjeżdżają się coraz liczniej. Tematem rozmów jest sprawa większości sejmowej. Kto stworzy większość, ten wybierze prezydenta Rzeczypospolitej, marszałków Sejmu i Senatu i powoła nowy rząd. Cały naród polski jasno odczuwa, że większość w Sejmie powinna być złożona z Polaków, z wykluczeniem wszelkich obcoplemiennych elementów, które w przeważnej części są dla Polski wrogo usposobione.

Nowy Sejm jest właśnie powołany do tego, aby zapoczątkował nową erę w życiu politycznym naszego państwa. W ostatnich latach mieliśmy bowiem rządy, które utrzymywały się przy władzy tylko dzięki poparciu żydów i Niemców. Za to poparcie musiały się te rządy odwdzięczać żydom i Niemcom, a skutki tego są dla każdego Polaka widoczne. Żydom i Niemcom powodzi się stosunkowo bardzo dobrze, a Polacy skarżą się coraz częściej na drożyznę, na bezrobocie i t. d.

Do nowego Sejmu weszło jeszcze więcej obcoplemienców, niż do poprzedniego. Obecny Sejm będzie miał około 90 posłów nie-polskich, gdy natomiast w poprzednim Sejmie było ich tylko około 20, chociaż ogólna liczba posłów pozostała prawie ta sama (przedtem 432 posłów, obecnie 444 posłów).

Ten liczny obcoplemienny żywioł, zorganizowany w bloku mniejszości narodowych dąży do tego, aby państwu naszemu odebrać charakter polski, a nadać mu charakter mieszany, wielojęzyczny i wielonarodowy. Równocześnie z tem dążą obce żywioły do tego, aby rządy i władze w Polsce również podzielić pomiędzy siebie i zepchnąć Polaków ze stanowiska pierwszorzędnego na stanowisko podrzędne. Na to nie może się — rzecz jasna — zgodzić naród polski.

Posłowie narodowi w Sejmie wyją wszystkie swoje siły, aby stworzyć większość sejmową z polskich stronnictw, bez udziału obcoplemienców. W tym kierunku idą wszystkie kroki i cała działalność obozu narodowego. Dotychczas jeszcze nie doszło do porozumienia. Ale już sam fakt, że na ten temat toczą się poważne rozmowy i narady, sam ten fakt jest bardzo znamienity.

Najbliższe dni przyniosą rozstrzygnięcie na tę lub na ową stronę. Zależy to głównie od stronnictwa ludowego „Piast” (witosowców), którzy

są drugim najliczniejszym klubem polskim po klubie Związku Lud-Narodowego. W najbliższych dniach okaże się, czy posłowie z klubu p. Witosy oceniają i rozumieją poważnie położenie Polski, czy też gubią się na rozdrożach partyjnych i osobistych celów.

Najpierw nastąpi wybór marszałka Sejmu i Senatu, a dopiero w tydzień później wybór prezydenta Rzeczypospolitej. Wybór marszałków będzie zapowiedzią i oznaką nowego ugrupowania sił w Sejmie. Albo stronnictwa polskie zdobędą się na stworzenie polskiej większości, albo też część stronnictw polskich oderwie się z obcoplemiennymi żywiołami, co byłoby wyraźną zdradą narodową. Innego wyjścia niema.

W poniedziałek 27 b. m. zapadną oficjalne uchwały klubów ludowych. Od nich zależy, czy Sejm będzie miał większość polską, czy państwo będzie miało rządy polskie, czy też Polska stanie się popychadłem w rękach sił różnonarodowych.

Obóz narodowy ma linię jasno wytkniętą i z tej linii zasadniczej nie ustąpi. Może się zgodzić na ustępstwa mniejsze, lecz od zasad podstawowych nie odstąpi. Walkę przeprowadzi do końca, w połowie drogi nie stanie.

St. S.

Otwarcie Sejmu i Senatu.

Kancelaria Cywilna Naczelnika Państwa donosi:

Program uroczystości otwarcia Sejmu i Senatu w dniu 28.11.1922 r. ustalony został, jak następuje: godz. 10 rano uroczyste nabożeństwo w Katedrze św. Jana, godz. 12, 15 uroczyste otwarcie Sejmu przez p. Naczelnika Państwa w Gmachu Sejmowym, godz. 16.30 uroczyste otwarcie Senatu przez p. Naczelnika Państwa również w Gmachu Sejmowym.

Wejście do Katedry tylko za kartami wstępu. Osobom urzędowym rozesła karty wstępu Kancelaria Cywilna. Korpus Dyplomatyczny otrzyma je za pośrednictwem Protokołu Dyplomatycznego. Wejście przez zakrystję od ul. Kanonji. Posłowie do Sejmu i Senatu wchodzić przez wejście główne od ul. św. Jana za okazaniem legitymacji poselskiej. Karty wstępu dla publiczności do naw bocznych (wejście od ul. św. Jana) wydawane będą zgłaszającym się w ponie-

dzialek, dnia 27.11 od godz. 8 do 11-ej w zakrystji; od godz. 16 — 19 w urzędzie parafialnym w katedrze św. Jana.

Tajemniczy zjazd strzelców do Warszawy.

Dowiadujemy się z zupełnie pewnego źródła, że zarząd główny Strzelca zwołuje na 2 grudnia r. b. cztero-dniowy zjazd z całej Polski. Zarządy kolei otrzymały polecenie poczynienia specjalnych ulg w przewozie strzelców.

Cały ten zjazd wygląda dość niewyraźnie, zwłaszcza, gdy się zważy, że niedawno mieliśmy w Warszawie podobny zjazd. Dziwnie się składa, że Strzelec zwołuje zjazdy swoje w krytycznych momentach politycznych (wybory prezydenta).

Dziwi nas też, na jakiej zasadzie koleje polskie mają wozić darmo członków organizacji, na której czele stoją naprawdę socjaliści, ale nie będącej instytucją państwową.

Śmierć gen. Jwaszkiewicza.

W sobotę o godz. 10 wiecz. zmarł w szpitalu Ujazdowskim, po długiej i ciężkiej chorobie gen. Jwaszkiewicz.

Zmarły był jednym z najzasłuższych wodzów w walce o niepodległość Polski.

Bohater z pod Jelni, twórca sławnej dywizji litewsko-białoruskiej, dwukrotny obrońca Lwowa (w r. 1919 i 1920), był uwielbianym przez żołnierzy za nieustraszoną odwagę i ojcowskie traktowanie żołnierzy.

Zmarł przedwcześnie, strawiony ciężką, nieuleczalną chorobą.

Polska straciła jednego z najdzielniejszych swoich synów, rycerza o lwim sercu i gołębiej duszy.

Cześć Jego pamięci!

Kastrofa na kolejce Mareckiej.

32 osoby ranione, 1 zabita.

W sobotę rano, gdy pociągiem kolejki Mareckiej podążały do pracy liczne rzesze robotnicze, na przejeździe przy ul. Radzimińskiej, pociąg towarowy najechał na pociąg wspomnianej kolejki.

Wskutek niedbalstwa starszego zwrotniczego, Franciszka Górskiego i Józefa Moskwika, pociąg towarowy uderzył w trzeci od końca wagon kolejki Mareckiej.

Starcie miało następstwa fatalne, gdyż doszczętnie zniszczono 3 wagony kolejki wązkotorowej i uszkodzono silnie parowóz szerokotorowy № 4451 G. 7.

Ogółem rannych jest osób 33 i jedna zabita.

Agitacja lewicowa z za Oceanu.

W tylko co minionym okresie przedwyborczym, do ludu naszego płynęły z za Oceanu od krewniaków osobliwe listy: z początkiem i końcem pisanym, a środkiem drukowanym, przyczem treść pisma bywała przystosowana do treści druku.

Ta zaś treść, jak łatwo się domyślić, była agitacyjno-polityczna o charakterze lewicowym. Mam właśnie przed sobą jeden z takich listów. Siostrzeniec pisze do swoich „wojostwa”. Pisze grubo nieortograficznie i z naiwnym sprytem, z którego, litem węzowym, wygląda gruba tendencyjność, no i, tuż obok, ośli łeb głupoty. Ale za to z gorliwością, godną apostoła dobrej sprawy.

Nie bardzo, widać, kochany siostrzan rozpoczyna do „kochanych wojostwa” w te słowa:

„Otuz Chwila Przyszła i nadarzyła sposobność na skreślenie słów parę. Chociaż pisałem listów parę nie dostałem żadnej odpowiedzi na nie, ale ja wszystko uwzględniłem wienec. Poza tem zapytuję się o zdrowie i powodzenia a spodziewam się że wujki mi odpiszą na te parę słów. U nas wszystko jak na lepiej zdrowi jesteśmy czego i wam życzymy z całego serca. a Teraz kochany woju wiem i wiezę jeśli by wszyscy myśleli jak woja i tak czuli o naszej kochanej Polsce, pewny jestem że głos woia i ciotki oddane będą jeśli nie na listę 2, to pewnie na listę chłopską. Niech żyje robotnicza chłopka wolna Polska.”

Tu następuje ośrodek drukowany, zeszyty z rękopisem bardzo grubaknym ściągciem.

„A teraz pomówimy ździebko o polityce, bo my tu w Ameryce interesujemy się bardzo nadchodzącymi w Polsce wyborami i z całej duszy chcielibyśmy widzieć w Sejmie, jak i w Senacie, najlepszych wybrańców, którzy będą dbać o chłopa i robotnika, a nie o interesy panów, fabrykantów i księży, pomagających możnym tego świata.

„U nas, w Ameryce, najlepiej, ale z najgorszej strony znany jest Ignacy Paderewski, którego panowie, fabrykanci i księża zechcą na prezydenta Polski wybierać. Czy wiecie, że Paderewski, wtedy, jak Piłsudski szkołał Strzelców i Legiony, w Ameryce żył, jak w raju i nie chciał słyszeć o Polsce, tylko grał na fortepianie, a dolary tysiącami zbierał? Za te dolary, które dał endencji na zwalczanie chłopa i robotnika w Polsce (uwaga: co za logika? „Żył, jak w raju i nie chciał słyszeć o Polsce”, a przecie...), zrobiono go prezydentem ministrów, i wtedy się pokazało, że on zna się na polityce, jak kura (sic) na pieprzu. Jak go usunęli od rządu posłowie chłopscy i socjalistyczni, to p. Paderewski obraził się na Polskę (na Polskę!), wrócił do Ameryki i tu w Ameryce zaczął wśród Polaków agitować przeciw reformie rolnej i przeciw 8-mio godzinnemu dniu pracy. Zwołał tu zjazd księży i swoich popieczników do miasta Pittsburga i tu uchwalili tak długo walczyć z Piłsudskim, aż go obalą i odwołają uchwaloną przez Sejm reformę rolną a

Wykaz głosowania do Senatu w pow. Nieszawskim.

Nr. Obw.	Nr. Nr. List	1	2	3	4	5	7	8	10	11	12	15	16	18	20	23	25	Ogółem
Siedziba Komisji:																		
1	Aleksandrów	—	81	1	—	2	5	452	2	—	3	—	63	—	—	—	—	609
2	"	—	78	—	—	3	3	520	—	—	1	—	233	—	—	—	—	838
3	"	—	82	—	—	—	11	471	—	—	1	—	13	—	—	—	—	578
4	gm. Bądkowo, Łowiczek	—	7	199	—	—	—	168	—	—	3	—	119	—	—	—	—	496
5	" Bądkowo, Bądkowo	1	69	179	—	—	—	330	—	—	6	—	2	—	—	—	—	587
6	" Bądkowo, Niszczewy	—	37	60	—	—	1	207	—	—	3	—	66	—	—	—	—	374
7	" Boguszyce, Sadlno	26	29	309	—	—	—	85	—	—	272	—	48	—	—	—	—	769
8	" Boguszyce, Mąkoszyn	2	—	169	—	—	—	93	—	—	14	—	107	—	—	—	—	388
9	" Boguszyce, folwark Wierzbie	1	106	184	—	3	—	135	—	—	6	—	155	—	—	—	—	587
10	" Bytoń, Stare Radziejowo	1	90	64	—	—	—	430	—	—	5	—	20	—	—	—	—	610
11	" Bytoń, Bytońskie-Holendry	14	11	151	—	—	1	241	—	—	—	—	120	—	—	—	—	533
12	miasto Cieclocinek	—	15	—	—	—	4	474	—	—	1	—	196	—	—	—	—	690
13	gm. Czamanin, Topólka	—	3	276	—	—	—	213	—	—	1	—	14	—	—	—	—	507
14	" Czamanin, Kamieniec	4	4	310	—	—	—	182	—	—	—	—	97	—	—	—	—	597
15	" Czamanin, Paniewo	—	—	165	—	—	—	306	—	—	—	—	11	—	—	—	—	482
16	" Lubanie, Lubanie	—	1	135	—	2	—	476	—	—	1	—	127	—	—	—	—	742
17	" Lubanie, Przywieczerzyn	—	—	145	—	—	—	313	—	—	8	—	65	—	—	—	—	531
18	" Lubanie, Wolne	1	63	4	—	—	—	420	—	—	—	—	48	—	—	—	—	537
19	miasto Nieszawa	—	14	3	—	—	—	655	1	—	—	—	88	—	—	—	—	784
20	gm. Osiecin	6	4	74	—	4	—	284	24	—	2	—	135	—	—	—	—	509
21	" Osiecin, Płowce	—	149	172	—	—	—	104	—	—	19	—	—	—	—	—	—	444
22	" Osiecin, Kościelna-Wieś	16	55	192	—	1	—	227	—	—	114	—	—	—	—	—	—	605
23	" Osiecin, Borucin	—	35	168	—	—	—	143	—	—	—	—	—	—	—	—	—	346
24	" Piotrków, osada Piotrków	28	157	15	—	—	1	360	—	—	—	—	204	—	—	—	—	765
25	" Piotrków, Gradowo	166	19	44	—	—	—	161	—	—	8	—	43	—	—	—	—	441
26	" Piotrków, Buczyna	12	9	32	—	—	—	101	—	—	25	—	294	—	—	—	—	478
27	" Radziejów, Broniewo	4	261	9	—	—	—	252	—	—	18	—	—	—	—	—	—	544
28	" Radziejów, Świętniki	19	132	—	—	—	—	277	—	—	10	—	—	—	—	—	—	438
29	miasto Radziejów	—	96	—	—	2	—	252	—	—	1	—	39	—	—	—	—	390
30	"	—	136	—	—	13	9	276	—	—	3	—	80	—	—	—	—	517
31	gm. Raciążek	2	—	28	—	—	12	588	1	—	1	—	81	—	—	—	—	718
32	" Raciążek, Aleksandrówka	17	16	1	—	—	5	683	—	—	4	—	218	—	—	—	—	944
33	" Ruskowo, Broniewo	—	11	386	—	—	1	144	—	—	6	—	108	—	—	—	—	656
34	" Ruskowo, Ruskowo	7	15	204	—	—	—	70	—	—	48	—	65	—	—	—	—	409
35	" Ruskowo, Połajewo, St. szkoła	46	5	9	—	—	2	282	—	—	7	—	67	—	—	—	—	413
36	" Straszewo, Koneck, Urząd gmin.	—	4	234	—	—	—	131	—	—	7	—	61	—	—	—	—	437
37	" Straszewo, Straszewo, Szkoła	—	92	30	—	—	—	150	—	—	—	—	45	—	—	—	—	317
38	" Straszewo, Brzeźno, Szkoła	1	103	94	—	—	—	187	—	—	3	—	69	—	—	—	—	457
39	" Straszewo, Zbrachlin, Szkoła	—	—	4	—	—	—	81	—	—	2	—	36	—	—	—	—	123
40	" Sędzin, Buczyna, Szkoła	5	137	23	—	—	—	124	—	—	18	—	—	—	—	—	—	307
41	" Sędzin, Dobrze, Szkoła	—	347	16	—	—	—	120	—	—	31	—	—	—	—	—	—	514
42	" Sędzin, Krzywosąd, Urząd gmin.	5	129	243	—	—	—	115	—	—	12	—	—	—	—	—	—	604
43	" Sędzin, Zakrzewo, Szkoła	—	10	260	—	—	—	148	—	—	3	—	—	—	—	—	—	428
43a	" Służewo, os. Służewo, Ochronka	—	23	62	—	—	—	465	—	—	3	—	98	—	—	—	—	651
44	" Służewo, Podgaj, Parc. d. Kowal	—	96	43	—	—	11	133	—	—	3	—	51	—	—	—	—	337
45	" Służewo, Domanowo, dom Regina	—	8	5	—	—	—	311	—	—	16	—	44	—	—	—	—	384

„Co ciemniejsi Polacy w Ameryce (o, jasnie oświeceni i jasnie oświecający pepeesyl), a przeważnie zastraszeni przez księży, uwierzyli Paderewskiemu, że w Polsce jest źle (o, w Polsce jest rozkosznie paskarzem, bronionym przez lewicę przeciw karze śmierci) i że jest źle dlatego, że chłopu dali reformę rolną (dojłidzką), a robotnikowi 8 godzin pracy dziennej (i strajki). Paderewski okazał się zdracą sprawę chłopskiej i robotniczej, i wszystkie te partie, które do was będą wołały o głosy w imię Boga i Ojczyzny, a posługiwać się będą Paderewskim, to są partie księżopolskie, które będą chciały trzymać chłopca i robotnika w niewoli.“

Następuje gorące wezwanie do głosowania na listę P. P. S., bo jej wygrana to wygrana nasza; chłopca i robotnicza. I kapitalna przestroga; Nie bójcie się gróźb księdza. *Pan Bóg się do polityki nie miesza!*

Pan Bóg nie miesza się do polityki—orzekła *ex cathedra* P. P. S. Oczywiście: nie tylko do polityki, ale i do czegokolwiek nie może się mieszać Istota, której zaprzecza się bytu. Ale tego nie mówi się baranom; natomiast udaje się wobec nich wiara w Boga, i to tak nadboskiego, iż gardzi marną polityką, oddawszy ją w ręce diabła czerwonej międzynarodówki.

Ten diabeł zgotuje chłopu i robotnikowi raj na ziemi; ja i wszyscy moi tak Wam radzimy, — kończy odezwa drukowana — bo chcielibyśmy wrócić do Polski, w której chłop i robotnik będzie rządził, by razem z Wami pracować, a żyć w zadowoleniu.“

No, nie byłoby wówczas po co wracać, chyba żeby doświadczyć żydowskich batogów, zakończonych skorpionami, jak w Bolszewii.

I znów głos zabiera siostrzan, pałający żądzą prozelityczną pepeesowską:

„A teraz, kiedy już woją przeczytał tych słów pare to tembardziej przykonuje woją że obowiązkiem woją i cioci i jego famielji i najbliższych somsiadów jest oddanie swych głosów na... (już wiemy!). Zresztą obrazilbym woją gdybym chciał woją przekonywać, bo sam woj to rozumie lepiej nie dać się prowadzić za... farezyluszom i drabom w sutannach, a być gospodarzem na swoim śmieciu.“

O fazyzeusze nad farezyluszami! O słudzy szatana! O chamy!

X. Ch.

Kupujcie 8% pożyczkę złotą!

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 28 listopada 1922 r.

W dniu dzisiejszym obchodzili Kościół św. pamiętkę następujących Świętych Pańskich: św. Rufusa z całą rodziną, Męcz.; św. Sotenesa, ucznia św. Pawła, Apost.; św. Papińska i Mansueta Bisk. i Męcz.; św. Waleriana, Urbana, Krescentego, Bustachiusza, Kreskoniusza, Krescencyana, Feliksa, Hortulana i Florencyana, Bisk. i Męcz.

Wypadki historyczne.

1025 † Bolesława Wielkiego.
1058 † Kazimierza I.
1561 Przyłączenie Inflant do Polski.
1855 † Adama Mickiewicza.

Miljonówka. W sobotniem ciągnięciu wylosowano miljonówkę, Nr. 4.583.980, sprzedany w Łodzi.

Osobiste. Wojewoda warszawski p. Soltan przybył do naszego miasta. — Inspektor szkół powszechnych powiatu włocławskiego zostaje przeniesiony do Krakowa.

Obłędni pismacy. W „Dzienniku Zagłębia“ z d. 23 listopada jakiś obłędny pismak pozwala sobie w artykulu „Pacierz nowoczesnego polaka“

na bluźnierczą trawestację pacierza katolickiego. Wstyd dla redakcji polskiego pisma, aby umieszczała tego rodzaju elukubrację jakichś pismaków, sadzących się niby na dowcip. Nie przypuszczamy, aby ten utwór dorosłego grafomana przedostał się na łamy pisma z wiedzą odpowiedzialnego redaktora p. Jana Walewskiego.

Z Rady Miejskiej. Prezydium Rady Miejskiej prosi pp. Radnych i Członków Magistratu o przybycie na posiedzenie Rady Miejskiej do Magistratu we czwartek dnia 30 listopada 1922 r. o godz. 8 wieczorem.

Porządek obrad:

- 1) Odczytanie protokołu poprzedniego posiedzenia.
- 2) Drugie czytanie pożyczki krótko terminowej 20 milj. mk.
- 3) Komunikat Magistratu o zmianie opłat budowlanych.
- 4) Podziękowanie Komitetu budowy domu techników we Lwowie.
- 5) Sprawa sali dla Sekcji Kulturalno-Pedagogicznej.
- 6) Sprawa zapomogi na budowę kościoła.
- 7) Sprawa gmachu po b. monopolu.
- 8) Sprawa odcinków dróg szosowych na terenie miasta.

Ze Związku Lud. Narodowego. Biuro Sekretariatu Głównego Zw. Lud. Nar. w Warszawie w dniu 25 b. m. zostało przeniesione z ul. Chmielnej Nr. 5 na ul. Aleje Jerozolimskie 17 m 5. Telefony Biura: 11-90 i 12-90. Tel. 11-90 na połączenie między-miastowe. Adres telegraficzny: Warszawa Ludnar.

Pożyczka złota. W P. K. K. P. we Włocławku nabyli większą pożyczkę złotą do dnia 24-go listopada włącznie:

Antoni Byszewski . . .	312.000 mk.
Stefan Bruszewski . . .	2.712.000 "
Ks. Ignacy Charszewski	540.000 "
Alfred Caspari	304.000 "
Mikołaj Rychliński . . .	336.000 "
Zarząd Kasy Przewo- ności firmy »Gleba«	720.000 "
Bohdan Kowalski . . .	288.000 "
Ks. kan. Stan. Pruski	494.000 "
Por. Włodzim. Welcel	500.000 "
Artur Kwieciński . . .	380.000 "
Ks. Jan Szafranski . . .	1.260.000 "
Urzednicy P. K. K. P.	1.968.000 "
Urzednicy Pols. Dyrek- cji Wzajem. Ubezpieczeń	2.072.000 "
Urzednicy Cukr. Choczeń	420.000 "
Robotnicy	308.000 "
Fabr. Czamański i S-ka	28.000.000 "
Fabr. Włocławskie Za- kłady Przem. d. Teich- felda i Asterblum . . .	5.040.000 "
Dr. Władysław Olbrycht	410.000 "
Michał Wójcik	272.000 "
Stanisław Smółka . . .	504.000 "
Ks. kan. Rudolf Filipski	1.120.000 "
Ks. Walenty Ziętkiewicz	280.000 "
Franciszek Szablowski	278.000 "

Pożyczka Złota, wprowadzana przez rząd nasz daje obywatelowi wiele korzyści:

Oprócz 8% od wyłożonego kapitału, pozwala mu, po upływie lat 5-ciu odebrać swój wkład we frankach szwajcarskich lub w odpowiedniej sumie marek.

Przeczytajcie prospekt 8% Państwowej Pożyczki Złotej, a przekonacie się, że dąży ona do uregulowania naszych stosunków walutowych i tem samem do odbudowania finansowego Rzeczypospolitej.

Uczcie się obywatele dobrego gospodarowania swoimi kapitałami i zarazem budujcie dobrobyt skarbu polskiego.

Państwo im więcej ma obywateli dbających o własną przyszłość tem jest bogatsze i stoi na tem twardszych podstawach.

Z aury. Mamy już zimę. Śnieg pobielil ogolone z liści drzewa, ulice i dachy domów a trzy stopniowy przymrozek coraz serdeczniej szczybie policzki. Pięknie wygląda gród Władysławy w szacie zimowej, lecz ci co niemogli z różnych powodów zapatrzeć się w paliwo z przerażeniem patrzy na zbliżającą się szybkimi krokami zimę.

Zjazd na moście z powodu ślizgawicy jest bardzo utrudniony. Apelujemy do władz, aby miejsca pochyłe bazyły posypywać piaskiem.

Tajna gorzelnia. Policja Dolnego Szpetala wykryła we wsi Lechowo u wieśniaków Tadeusza i Marjana Stróżewskich oraz u Stefana Niedzielskiego aparaty gorzelnicze.

Brak opieki. Donoszą nam, że z koszar przy ul. Kapitulnej, które są już opróżnione przez 8 pułk strzelców konnych rozkradają szyby, piecyki, jednem słowem wszystko, co się daje przenieść. Należałoby się aby władze miarodajne roztoczyły swą opiekę nad opustoszałymi koszarami.

Z przemysłu. Spalony w maju młyn w folwarku Józefowo, należący do p. Bretesa został już odbudowany i w tych dniach zostanie uruchomiony.

Śmierć z pijanstwa. Robotnik Br. Seleniewicz (prawoslawnny) zamieszkały w Dobrem, powracając z jarmarku w Osiecinach w stanie pijanym, położył się w polu i zmarł. Zmarły pozostawił żonę i troje dzieci.

Ceny objadów. Objady w restauracjach kosztowały do tego czasu 450 mk., obecnie restauracje, nie wyciszając cennika, pobierają 600 m.

Opuszczony cmentarz. Cmentarz na Dziadowie jest w straszliwym opuszczeniu. Zbrodniarze wszystko rozkradli, obecnie zabierają na opał drewniane krzyże. Kto się powinien zająć opieką tego cmentarza?

Oglądanie kraju. Dowiadujemy się, że niektóre banki poczyniły już starania o wywóz zagranicę cukru, nie czekając na wynik kampanji cukrowej, która nie nasyca jeszcze rynku wewnętrznego. Prym w wywozie cukru dierżą »Cukrobank« w Poznaniu i Bank Handlowy w Warszawie. Obydwa banki prowadzą rokowania z kilku firmami szwedzkimi dla sprzedaży 6,000 tonn cukru do Norwegji i Anglii.

Należy dodać, że Szwecja i Norwegja do tej pory nabywały cukier wyłącznie w Anglii, ale obecnie z powodu niskiej waluty polskiej zakup cukru w Polsce kalkuluje się znacznie zyskowniej.

Rozwiązanie muzyk wojskowych? Min. spraw wojskowych nosi się z zamiarem skasowania orkiestr przy poszczególnych formacjach, pozostawiając je tylko przy pułkach piechoty. Niestety, pomysłu min. spraw wojskowych nie można uważać za zbyt fortunny.

Gdzie skrzynka listowa? Znajdująca się od lat paru na rogu ul. Kaliskiej i Now. Rynku skrzynka pocztowa od 2 tygodni gdzieś zniknęła. Czy skradziona, czy też usunięta przez urząd pocztowy; jeżeli tak, to wielka szkoda, gdyż jest tu bardzo potrzebna. Z jakiej racji ją usunięto?

Tajemnicze wagony. Na stacji Włocławek na vis a vis budynku stacyjnego stale stoją na I torze jakieś wagony towarowe, co bardzo przeszkadza wysiadającej i wsiadającej do pociągów publiczności, gdyż wagony te, jakby naumyślnie zatarasowują sobą przejście i tamują ruch. Na żadnej innej stacji nigdzie tego nie obserwujemy. Rzecz bardzo ciekawa, co to znaczy i do czego służy?

Stanowczo zapóźno! Pomimo niejednokrotnych nawoływań pism i skarg, pomimo istniejących przepisów, kasa biletowa na st. Włocławek jest stanowczo zapóźno otwierana i nieraz nawet na 40-45 minut przed pociągiem. Rzecz niezrozumiała, dlaczego nikt nie wda się w tą sprawę, do kogo należy! Dlaczego to i dla czyjej fantazji ludzie mają się męczyć i denerwować w »ogonkach«?

Łatwe sprowadzanie materiału budowlanego. Jeden z czytelników nadsyła nam następującą notatkę, doкладnie ilustrującą ułatwienia budowlane. Jan Sobierajczyk mało-rolny gospodarz ze wsi Sędzin pow. Nieśzawskiego, kupił w Aleksandrowie cegły za 120,000 mk. przewóz cegły jednym wagonem z Aleksandrowa do Nieśzawy kosztował 14,000 mk. Przewóz z Nieśzawy do Dobrego waz-kotorową koleją 37,000 mk. Poślanie z zawiadomieniem o przybyciu cegły 1,500 mk. Odstawienie parowozem cukr. Dobre do Sędzina 7 kl. 20,000 mk. Przewóz wagonowy z Dobrego do Sędzina 9,050 mk. (dwa wagony). Ponieważ cegła stała w Dobrem więc wyładowywać jej nie mógł. Osiowego 36,000 mk. co uczyni razem 117,750 mk. Według powyższego zestawienia wynika, jak »tanio« sprowadza się koleją materiał na budowę. Albo: Michałowi Ratajowi z Byczyny pow. Nieśzawskiego, podstawiono 8 wagonów cegły, dając 3godziny czasu do rozładowania, czego oczywiście wykonać nie mógł, a za co zmuszony był zapłacić 96,000 mk. osiowego. »Śliczne ułatwienia do budowy«.

Czy właściwe? Dowiadujemy się, że dnia 25 listopada do kantoru jednej z fabryk wszedł sekwestrator magistratu i zasekwestrował za podatki pieniądze przeznaczone na wypłatę robotnikom. Niewłaściwość tego postępku o mało nie wywołała starcia pomiędzy robotnikami a Magistratem.

Kradzież. Kuczyńskiemu zam. w domu Harendorfa przy ul. Cygance skradziono garderobę.

FELICJA NOWACKA

obywatelka m. Włocławka
Uczestniczka powstania 1863 r.

opatrzona św. Sakramentami, zmarła dn. 25 listopada r. b. przeżywszy lat 86.

Wyprowadzenie zwłok z domu własnego przy ul. Gdańskiej № 10 na cmentarz miejscowy nastąpiło w poniedziałek d. 27 b. m. o godz. 2 ppoł.; nabożeństwo żałobne odprawione zostało tegoż dnia o g. 10 rano w kościele parafjalnym św. Jana, o czym zawiadamia stroskana

Rodzina.

PRACOWNIA ARTYSTYCZNA
RZEźBIARSKO - KAMIENIARSKA

B. DOBRZYŃSKIEGO

w Włocławku, Aleja Szopena Nr. 45
mieszkanie prywatne Botaniczna 27, 4

wykonywa:

Pomniki, gro-
bowce z granitu,
marmuru, ka-
mienia i betonu.

Wszystkim, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

ś. p. Piotrowi Adamskiemu
a w szczególności ks. kanonikowi Pruskiemu,
Zarządowi Banku, koleżankom i kolegom
składa staropolskie Bóg zapłać

Żona i dzieci.

TELEGRAMY.

Żądanie posła angielskiego.

LONDYN, 25.11 PAT. — Jak donosi biuro Reutersa z Aten, żądanie angielskiego ministra pełnomocnego, aby w razie wydania wyroku śmierci na b. ministrów, oskarżonych o zdradę stanu, wyrok ten nie został wykonany, spowodowało odmowę ze strony Zaimisa, utworzenia nowego gabinetu. Mimo to jednak, angielski minister pełnomocny w dalszym ciągu nalega na zastosowanie się do jego żądania, grożąc, że w przeciwnym razie opuści Grecję.

Zamach na króla rumuńskiego.

WIEN, 26.11. (A.W.) »Neues Wiener Tageblatt« donosi z Bukaresztu: Na pociąg, którym król rumuński miał wracać z polowania, zamierzony był zamach. Wykoleił się jednak pociąg, który przypadkiem przejeżdżał tym torem wcześniej. Przyuszczają, że zamachu dokonały żywiły bolszewickie.

Sytuacja się pogorszyła.

LOZANNA (A.W.) »United Telegraph« donosi: Ogólna sytuacja w Lozannie zaczyna się pogarszać. Niepokoje delegacji tureckiej wywołany utworzeniem się jednolitego frontu wszystkich państw biorących udział w konferencji wobec jej żądań zamienił się w jawną niechęć do brania udziału w obradach konferencji. Delegacja zdradza wyraźną chęć opuszczenia Lozanny. Według informacji,

przyuszczenia jakoby delegacja turecka wstrzymała się tylko z wyjazdem ze względu na przybycie Rosjan do Lozanny, sprawdzają się. W dyplomatycznych kołach obawiają się zerwania rokowań, do czego jednakowoż nie dojdzie, gdyż zasadniczym rysem taktyki Ismael paszy jest wy-czekiwanie na zajęcie odnośnego stanowiska delegacji sowieckiej.

Rządy lewicowe stopniem przejściowym do komunizmu.

MOSKWA (Rsprs) Na kongresie międzynarodówki komunistycznej utworzyły się dwa obozy. Delegaci komunistów czeskich, niemieckich i bułgarskich domagają się organizowania rychłej rewolucji w Europie. Pozostali delegaci, stanowiący większość dążą do ugody z partjami socjalistycznymi, w celu wspólnego utworzenia w państwach europejskich rządów lewicowych, mających być stopniem przejściowym do komunizmu.

RYNEK PIENIĘŻNY.

Usposobienie dla walut zagranicznych mocne i zwykłowe.

	gotówka
Berlin	2.27 ¹ / ₂ — 2.30
New-York	16.300 — 16.400 — 16.275
Paryż	1.167.50
	czeki
Belgia	1.092.50 — 1.075 — 1.082.50
Berlin	2.20 — 2.27 ¹ / ₂ — 2.22 ¹ / ₂
Gdańsk	2.25 — 2.22 ¹ / ₂
Holandja	6.325 — 6.520
Londyn	72.000 — 74.100 — 73.600
New-York	16.350 — 16.400 — 16.250
Paryż	1.180 — 1.185 — 1.177.50
Praga	505 — 525 — 515.
Szwajcaria	3.010 — 3.065 — 3.060
Włochy	775 — 760 — 770

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE.

× Z Krakowa wyjechała brygada krakowskiej policji w celu poszukiwania bandytów w powiecie jasielskim.

× W dyrekcji kolejowej lwowskiej w celu przeprowadzenia remontu przerwano chwilowo na niektórych punktach ruch towarowy.

× Z Poznańskiego donoszą, że odwiedziło się 100 tysięcy Niemców za wyjazdem do Niemiec.

× W obozie internowanych pod Kaliszem odbył się zjazd inwalidów ukraińskich.

× W Łodzi grupę socjalistów i komunistów pracujących w Kasie Cherych, oddano za nadużycia pod sąd.

× Na Wołyniu postanowiono wydawać codziennie pismo polskie. Pismo będzie wychodziło w Łucku.

× Z Łucka donoszą, że w drukarniach wymówiono miejsce polowie pracowników skutkiem braku zamówień.

Z CAŁEGO ŚWIATA

× Rząd Stanów Zjednoczonych zgodził się na wzięcie udziału w konferencji w Paryżu, która ma zająć się uregulowaniem sprawy kosztów armii ekwipacyjnych.

× Clemenceau, podróżujący obecnie po Ameryce, w szeregu miejscowości witany był przez publiczność b. owacyjnie.

× Niemieckie koleje państwowe podwyższają z dniem 1 grudnia taryfę towarową oraz taryfę na przewóz zwierząt o 150 proc., taryfę zaś osobową o 100 proc.

× Lloyd George został wybrany jednogłośnie ponownie leaderem partii liberalów narodowych.

× Do Won-san na Korei przybyła prawie cała flota syberyjska, wprowadzona przez białe wojska, która znajduje się pod dowództwem admirała Starka. Na 26 statkach tej floty przybyło 1,500 marynarzy i 6,000 uchodźców.

× Komisja prawnicza sejmiku śląskiego uchwaliła, że referować i spisywać protokoły na plenum w komisjach można tylko w języku polskim, jako urzędowym.

× Prezesem gminy polskiej w Gdańsku wybrany został dotychczasowy prezes przemysłowiec p. Leszczyński.

× Do Inholdstadtu w Bawarii przybyła w tych dniach międzysysojusznicza komisja kontrolująca w celu przeprowadzenia rewizji w fabrykach amunicji. Tłum napadł komisję i zdemolował samochód. Policja zachowywała się biernie.

× W kop. Schramsoch, w Westfalji, z powodu wybuchu pożaru, zginęło 10 górników.

Odpowiedzi Redakcji.

Sz. Zarząd cukrowni Choczeń. Ponieważ ofiary, złożone na powyższe cele, odsyłamy do Warszawy, raczy przeto Sz. Zarząd skierować przeznaczone sumy wprost do redakcji Rzeczypospolitej Boduena 2, za pośrednictwem rachunku czekowego P. K. O. Nr. 1239.

OFIARY.

Złożono w Administracji Słowa Kuj.

Na Dom Sierot i Ochronę przy ul. Biskupiej.

Zamiast wieńca na trumnę ś. p. Felicji Nowackiej składają: Cecylja Linde 5,000 mk., A. Olszakowscy 10,000 mk. i St. Narębscy 5,000 mk.

Na Bursę dla niezamożnych uczniów gimn. państwowego.

Rada Banku Kujawskiego w Włocławku zamiast wieńca na trumnę ś. p. w-dyrektora Piotra Adamskiego mk. 100,000.

OGłosZENIE.

Kierownictwo Filji R. Z. G. we Włocławku, ul. Gęsia 22, ogłasza, że dnia 1 grudnia b. r. o godz. 10 odbędzie się w drodze licytacyjnej sprzedaż torfu, znajdującego się w Magazynie Filji w ilości 105 000 klg.

P. T. Reflektanci jawią się w wyżej podanym czasie wprost w Magazynie obok kolei przy ul. Gęsiej.

Kierownictwo Filji R. Z. G. Toruń we Włocławku.

Hemoroidy usuwa ból, pieczenia, swędzenia, krwawienia, zmniejsza guzy „Varicol” Czapki hemoroidowe (z kogutkiem). Żądać w aptekach i skład.

Odmrożenie. Maść (zko-gutkiem) „Mrozol” leczy, goi ranki, zapobiega odmrażaniu się kończyn. Sprzedają apteki i skład apt.

Zawiadomienie.

Znany muzyk H. Birnbaum wrócił do Włocławka i udziela nadal lekcyj muzyki wyłącznie na skrzypcach. Kurs na mandolinie w ciągu 6-ciu tygodni. Wiadomość: Cafe Imperial, cały dzień.

Ogłaszajcie się

w Słowie Kujawskim.

ROZKŁAD JAZDY ROBEJ

OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA 1-go CZERWCA

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZA:

do Gdańska:
osobowy warszawski o godz. 12.16
kurjer bukareszteński " " 14.03
kurjer warszawski " " 2.47

do Poznania:
kurjer warszawski . . . o godz. 3.25
osobowy " " " 5.19

do Bydgoszczy:
osobowy warszawski o godz. 22.19

do Warszawy:
osobowy poznański . . . o godz. 1.54
kurjer gdański . . . " 3.54
kurjer poznański . . . " 4.28

osobowy bydgoski . . . " 7.41
osobowy gdański . . . " 16.27

do Warszawy, Lwowa i Bukaresztu:
kurjer gdański . . . o godz. 14.05.

**KALENDARZ
POWSZECHNY
TELUSTRODATY
na rok 1923
już wyszedł z druku.**

Bogactwo treści, obfitość pięknych ilustracji, interesujący dział gospodarczy, przepowiednie pogody, mnóstwo pożytecznych drobiazgów sprawia, że Kalendarz niniejszy przewyższa roczniki poprzednie.

Skład główny w Księgarni Powszechnej.
Nabyć można we wszystkich księgarniach, kioskach i u sprzedawców pism.

Kupujcie Kalendarz Powszechny na rok 1923.

Tygodnik dostaw
we Lwowie, ul. Potockiego 26 i 38, telefon 259.

Czasopismo poświęcone Polskiemu Dostawnictwu i Odbudowie, rozpoczynając

15-ty rok istnienia

wyda z tej okazji „Na Gwiazdę” i „Nowy Rek” 2 wielkie numery agitacyjne, które stanowiąc będą jak corocznie Przegląd Wielkiego Przemysłu Fabrycznego całego Państwa. Do ogłoszeń w tych numerach zapraszamy Polski Przemysł Fabryczny oraz wszystkie większe Instytucje bankowe i handlowe.

T-wo Wydawnicze Tygodnika dostaw
8-ka z ogr. odp.
Red. Marjan Wiktor Jaworski. Red. O. Morecki.

OGłosZENIA DROBNE.

Adamski Feliks starszy lekarz. były szpitala św. Łazarza, wenerycznego. Przyjmuje od rano do 8 wieczór. Brzeska № 13.

Dnia 24 b. m. wyszedł z domu w niewiadomym kierunku chłopiec lat 10 Henryk Budzyn, jasno-blondyn, pociągły na twarzy, w palcie szarym, czapce brązowej. Ktoś wiedział co o nim, proszę o powiadomienie lub przyprowadzenie przynusem do rodziców zamieszkałych w Magistracie, Budzynów (woźny).

Listy ziemskie niestemplowane sprzedam. Wiadomość Żabia 2 mieszk. 1.

Lando sprzedam przedwojennej roboty w dobrym stanie. Włocławek 11. 3-Maja 16 Żukotyński.

Magazyn mebli T. Dzieciolowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

Oberża, dom murowany, w tym sala restauracyjna; pokój gościnny, 4 pokoje dla właściciela, dom mieszkalny drugi o 4-ach mieszkaniach po 1 pokoju, stajnia zajazdowa, stodoła, drwalnia, ogród owocowy i móg ziemni pszennej, 1 koń, 2 maszyny rolnicze kompletne. Cena z urządzeniem restauracyjnym 12 mil. mk. Zameza 4 m. 3.

Potrzebna zdolna pończoszarka do ręcznej maszyny. Włocławek ul. 3-Maja 16 Żukotyński.

Pokoju z meblami lub bez poszukuje profesor. Zgłoszenia do Adm. „Słowa”.

Sypialnia w lotnych kolorach po 350.000 mk., para łóżek po 59000 mk. Urządzenia biurowe i inne są do nabycia w Wielkopolskim składzie mebli w Hotelu Polskim.

Uprzejmie komunikuję Szanownej Publiczności o nadejściu świeżego transportu towaru wszelkiego rodzaju. St. Andrzejewska. Stacja P. K. P. Dom rodzinny № 1.

Zgubiono kartę bezterm. urlopu Frydrycha Wawrzyńca, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

Zgubiono tymczasowe zaświadczenie demobilizacyjne na imię Henryka Müllera. Łaskawy znalazca zechce oddać do poliej.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Antoniego Chmielewskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

3 włoki ziemi pszenno-żytniej, budynki murowane, dom mieszkalny o 5 pokojach i kuchni, 6 koni, 15 bydła, drób, maszyny rolnicze nadkompletne, własna lokomobila. Cena 65 mil. mkp. Zameza 4 m. 3.

55 włók, w tym 25 m. parku, 572 m. lasu na wyrab, 100 m. łąki z torfem, 220 pszenno-buraczanej, reszta ziemia żytnia. Zamek o 24 pokojach, budynki murowane, gorzelnia, 48 koni, 23 żrebacki, 22 krowy dojne, 29 jałówek, 85 owiec, 24 świni, parowa młocarnia, stacja kolejowa na miejscu. Cena 560 mil. mkp. Zameza 4 m. 3.

Egzemę, Liszaje i t. p. usuwa maść „Lain Age” sprzedają apteki i skład apteczne. Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.

**Kto chce rozwinąć swoje przedsiębiorstwo handlowe,
Kto chce zainteresować szerszy ogół swoją pracą,
Kto chce coś sprzedać lub kupić —
Niechaj się ogląza
w Słowie Kujawskim**

Kupujcie Pożyczkę Złotą!